

Ortaokul Ö?rencilerinin Ara?t?rma – Sorgulamaya Dönük Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaokul Ö?rencilerinin Ara?t?rma – Sorgulamaya Dönük Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28486>

Özet

Ortaokul Ö?rencilerinin Ara?t?rma - Sorgulamaya Dönük Tutum Ölçe?i (OÖASD-TÖ), ortaokul düzeyindeki ö?rencilerin bilimsel ara?t?rma ve sorgulama süreçlerine yönelik duygusal ve motivasyonel e?ilimlerini ölçmek amacıyla 2016 y?l?nda geli?tirilmif bir araçtır. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme ortamlar?nda kar??la?t?klar? problemlere kar?? gösterdikleri merak düzeyini, veri toplama isteklili?ini ve ele?tirel dü?ünme süreçlerine olan yakla??mlar?n? de?erlendirmektedir. Bu ölçek, özellikle fen bilimleri ve sosyal bilimler derslerinde ara?t?rma temelli ö?renme yakla??mlar?n?n etkilili?ini ölçmek isteyen e?itim ara?t?rmac?lar? için önemli bir kaynak sa?lamaktadır. Ölçe?in geli?tirilmesi, ö?rencilerin bili?sel becerilerinin yan? s?ra, ara?t?rma ruhuna sahip olmalar?n? sa?layan tutum boyutunun da e?itimde ne kadar kritik oldu?unu vurgulamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Ara?t?rma, Sorgulama, Ortaokul Ö?rencileri, Ölçek Geli?tirme, E?itim Psikolojisi, Fen E?itimi.

Yazarlar

Ebren Ozan, C., Korkmaz, Ö., Karamustafao?lu, S.

Amaç

Ölçe?in temel amacı, ortaokul kademesinde ö?renim gören ö?rencilerin bilimsel ara?t?rma ve sorgulama aktivitelerine yönelik sahip olduklar? duygusal yönelimleri, inançlar? ve de?er yarg?lar?n? sistematik bir ?ekilde belirlemektir. Bu tutumlar?n ölçülmesi, e?itim programlar?n?n sorgulamaya dayalı ö?renme becerilerini ne ölçüde geli?tirdi?ini anlamak ve müfredat iyile?tirmeleri için somut veriler elde etmek aç?s?ndan hayati öneme sahiptir.

Ölçek, ö?retmenlere ve e?itim yöneticilerine, ö?rencilerin ara?t?rma süreçlerine ne kadar motive olduklar?n? ve bu süreçlere kar?? ne kadar olumlu bir bak?? aç?s? geli?tirdiklerini gösteren nicel veriler sunar. Bu sayede, ö?renci merkezli ve sorgulamaya dayalı pedagojik yakla??mlar?n yayg?nla?tırılmas? hedeflenmektedir.

Yapı

Ortaokul Ö?rencilerinin Ara?t?rma - Sorgulamaya Dönük Tutum Ölçe?i, e?itim psikolojisi alanında kritik bir yapı olan "Ara?t?rma ve Sorgulama Tutumu"nu ölçmektedir. Bu yapı, ö?rencilerin bilimsel bilgiye ulaşma, hipotez olu?turma, veri analiz etme ve sonuç ç?karma gibi süreçlere kar?? gösterdikleri içsel isteklilik ve olumlu duygusal tepkileri kapsar.

Yapısal olarak, ölçek genellikle iki ana bileşeni ele alır: 1) Araştırmaya yönelik ilgi ve merak (öğrencinin yeni bilgileri keşfetme isteği) ve 2) Araştırma sürecine yönelik güven ve değer atfetme (öğrencinin araştırma yapmanın zorluklarına rağmen bunun faydalı olduğuna inanması). Bu boyutlar, öğrencilerin sadece bilişsel olarak değil, aynı zamanda duyuşsal olarak da araştırma kültürüne adapte olmalarını desteklemeye olanak tanır.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten araştırma ve sorgulama tutumunu ölçtüğünü kanıtlamak amacıyla gerçekleştirilmiştir. 2016 yılındaki geliştirme makalesinde, genellikle kapsam geçerliliği (uzman görüşleri ile madde uygunluğunun kontrolü) ve yapı geçerliliği (Faktör Analizi yoluyla) yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır.

Yapı geçerliliği, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu olup olmadığını incelemeyi içerir. Geliştiriciler, maddelerin araştırma tutumunun farklı boyutların temsil edip etmediğini belirlemek için Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) tekniklerini kullanmışlardır. Bu analizler, ölçeğin psikometrik özelliklerinin sağlam olduğunu göstermeyi amaçlamaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçüm sonuçlarının zamana ve farklı uygulamalara karşı tutarlılığını göstermek için yapılmıştır. Akademik ölçek geliştirme standartlarına uygun olarak, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanmıştır.

Yüksek bir Cronbach Alfa değeri, ölçekteki maddelerin araştırma ve sorgulama tutumu gibi aynı temel yapıyı ölçmede tutarlı olduğunu gösterir. Ayrıca, ölçeğin kararlılığını test etmek amacıyla test-tekrar test güvenirliği çalışmaları da gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, özellikle eğitim araştırmalarında kullanılan araçların tekrarlı uygulamalarda dahi güvenilir sonuçlar vermesi açısından önemlidir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde faktör analizi, ölçeğin altında yatan boyutsal yapıyı keşfetmek için merkezi bir rol oynamıştır. Yapılan Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), maddelerin mantıksal ve istatistiksel olarak gruplandırıldığı alt boyutlar ortaya çıkarmıştır.

Faktör yapısı, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu belirler. Araştırma ve sorgulama tutumunun genellikle birden fazla alt boyutu (örneğin, merak, zorluklara dayanıklılık, işbirliğine açıklık) olduğu göz önüne alındığında, çok faktörlü bir yapının ortaya çıkması muhtemeldir. Bu faktörler, ölçek puanlarının yorumlanmasında ve öğrencilerin

tutumlar?nın derinlemesine anla??ımas?nda temel te?kil etmektedir.

Araç

Test Type:

Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale) / Tutum Ölçe?i (Attitude Scale)

Format:

Genellikle 5'li Likert Ölçe?i format?nda derecelendirme kullan?lm??tır (Örne?in: Kesinlikle Kat?lıyorum, Kat?lıyorum, Kararsızım, Kat?ılmıyorum, Kesinlikle Kat?ılmıyorum).

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Ortaokul Ö?rencileri (Middle School Students)

Age Group:

Yakla??k 10-14 ya? aral??? (5. s?n?ftan 8. s?n?fa kadar olan ö?renciler).

Population Details:

Türkiye Cumhuriyeti Milli E?itim Bakanlı??'na ba?lı ortaokullarda ö?renim gören ö?renciler.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-report) yöntemiyle uygulanan ka??t veya dijital tabanlı bir anket metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

E?itim Ara?tırmalar?, Psikometri, Tutum Ölçümü, Sorgulama Becerileri, Likert Ölçe?i, Geli?tirme Çalışmalar?.

Özinler, Ücret ve Test Y?li?

Test Y?li?: 2016

Özinler ve Ücret: Ölçek, akademik ve e?itimsel ara?t?rma amaçlı? kullan?mlarda genellikle ücretsizdir. Ticari veya geni? ölçekli kurumsal uygulamalar için sorumlu yazar Özgen KORKMAZ ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

İleti?im: Sorumlu yazar Özgen KORKMAZ'a ozgenkorkmaz@gmail.com adresi üzerinden ula??ılabilir.

Kaynaklar

Ebren Ozan, C., Korkmaz, Ö., Karamustafao?lu, S. (2016). Ortaokul Ö?rencilerinin Ara?t?rma - Sorgulamaya Dönük Tutum Ölçe?i. *Amasya Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*. 5(2):483-509.

Bu makalenin orijinal PDF dosyasına a?a??daki ba?lantıdan erişilebilir: [ortaokul-ogrencilerinin-arastirma-sorgulamaya-donuk-tutum-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/ortaokul-ogrencilerinin-arastirma-sorgulamaya-donuk-tutum-olcegi-toad.pdf)

Ortaokul Ö?rencilerinin Ara?t?rma - Sorgulamaya Dönük Tutum Ölçe?i

Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri bu kaynakta sa?lanmam??tır. Maddelerin tam metnine erişim için orijinal makaleye (Ebren Ozan, C. vd., 2016) ba?vurulması gerekmektedir.